



COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 21.5.2007  
COM(2007) 253 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,  
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL  
REGIUNILOR**

**Raport al Comisiei în ceea ce privește punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr.  
1407/2002 al Consiliului privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui**

{SEC(2007) 602}

# COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

## Raport al Comisiei în ceea ce privește punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1407/2002 al Consiliului privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui

### 1. INTRODUCERE

#### 1.1. Evoluția de-a lungul istoriei a ajutorului de stat pentru industria cărbunelui

Cărbunele, în diferitele sale forme, de la lignit la huiă, este o sursă importantă de energie în Europa de astăzi. Acesta reprezintă 17% din consumul total de energie, și circa 30% din producția de energie electrică. UE importă aproximativ o treime din cărbunele pe care îl consumă.

Începând din anii 1950, o parte din producția internă de cărbune nu mai putea face față concurenței de pe piață, datorită, în principal, unei reduceri a costurilor de transport pentru cărbunele originar din țări terțe, epuizării bazinelor carbonifere care prezentau condiții geologice favorabile, precum și creșterii costurilor forței de muncă. Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului („CECO”) și ulterior Comunitatea Europeană („CE”) au autorizat statele membre să acorde subvenții industriei lor naționale a cărbunelui, ceea ce urma să le permită punerea în practică a unui proces armonios de restructurare și închidere.

Temeiul juridic cel mai recent al acestor măsuri a fost Regulamentul (CE) nr. 1407/2002 al Consiliului privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui („Regulamentul privind industria cărbunelui”)<sup>1</sup>. Acesta a fost adoptat în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (e) din Tratatul CE, și stabilește o derogare de la interdicția generală privind ajutorul de stat. Acesta autorizează ajutor pentru închidere (articolul 4), ajutor de exploatare [articolul 5 alineatul (3)], ajutor pentru investiții [articolul 5 alineatul (2)] și ajutor pentru pasivele preluate (articolul 7), cu condiția ca ajutorul acordat în temeiul articolelor 4 și 5 să fie descrescător (articolul 6) și ca statele membre să includă minele într-un plan de acces la rezervele de cărbune, care necesită aprobarea din partea Comisiei (articolul 9). Pe baza regulamentului menționat anterior, Comisia a autorizat acordarea ajutorului de stat în mai multe state membre.

#### 1.2 Sfera de aplicare a raportului

Sfera de aplicare a prezentului raport este stabilită la articolul 11 din Regulamentul privind industria cărbunelui.

Articolul 13 stabilește regulile de revizuire a Regulamentului privind industria cărbunelui pe baza concluziilor raportului Comisiei.

---

<sup>1</sup> JO L 205, 2.8.2002, p. 1-8; astfel cum a fost modificat prin anexa II, punctul 12 din Tratatul de aderare privind extinderile UE din 2004 și 2007.

Articolul 14 alineatul (3) conține o „clauză de caducitate”, conform căreia „Regulamentul în cauză se aplică până la 31 decembrie 2010”.

Contextul politic în cadrul căruia se efectuează prezentul raport este stabilit de comunicarea Comisiei intitulată „O politică energetică pentru Europa”<sup>2</sup>, de Cartea verde „O strategie europeană pentru energie durabilă, competitivă și sigură”<sup>3</sup>, noua Strategie privind dezvoltarea durabilă<sup>4</sup>, Strategia de la Göteborg<sup>5</sup> și comunicarea Comisiei intitulată „O Europă durabilă pentru o lume mai bună: o Strategie europeană privind dezvoltarea durabilă”<sup>6</sup>.

## **2. REZULTATE ALE APLICĂRII REGULAMENTULUI PRIVIND INDUSTRIA CĂRBUNELUI ÎNTRE 2002 ȘI 2006**

Regulamentul privind industria cărbunelui a intrat în vigoare la 24 iulie 2002. Cu toate acestea, articolul 14 prevede posibilitatea ca statele membre să acorde ajutor în perioada cuprinsă între 24 iulie 2002 și 31 decembrie 2002, în conformitate cu regulile prevăzute de Decizia nr. 3632/93/CECO din 28 decembrie 1993 de stabilire a unor reguli comunitare cu privire la acordarea ajutorului de stat în industria cărbunelui (Decizia privind industria cărbunelui). Toate statele membre care au acordat ajutoare în această perioadă au beneficiat de această posibilitate<sup>7</sup>. Prin urmare, Regulamentul privind industria cărbunelui a început să fie aplicat *de facto* numai de la 1 ianuarie 2003.

În ceea ce privește statele membre care au aderat la UE la 1 mai 2004 și la 1 ianuarie 2007, Comisia a început să aplice Regulamentul privind industria cărbunelui din 1 mai 2004 și, respectiv, 1 ianuarie 2007. Înainte de această dată, autoritățile lor naționale din domeniul concurenței aplicau textul Regulamentului privind industria cărbunelui conform condițiilor prevăzute de așa-numitele acorduri europene. În măsura în care s-au pus la dispoziția Comisiei datele referitoare la perioada de preaderare, acestea au fost incluse în prezentul raport.

Ca urmare a stopării producției de cărbune în Franța în 2004, 11 state membre produc cărbune în temeiul Regulamentului privind industria cărbunelui<sup>8</sup>. Printre țările candidate, Turcia și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei produc, de asemenea, cărbune reglementat de regulamentul menționat anterior.

---

<sup>2</sup> COM(2007) 001 final.

<sup>3</sup> COM(2006) 105 final.

<sup>4</sup> Documentul 10117/06, adoptat de către Consiliu la 9 iunie 2006.

<sup>5</sup> Adoptată de către Consiliu la Göteborg la 15 și 16 iunie 2001.

<sup>6</sup> COM(2001) 264 final.

<sup>7</sup> Aceasta se referă la Spania (a se vedea Deciziile N 3/2002; C 17/2003), Franța (a se vedea Deciziile N 551/2002), Germania (a se vedea Decizia N 550/2002) și Regatul Unit (a se vedea Decizia N 740/2002).

<sup>8</sup> Regulamentul privind industria cărbunelui se referă la cărbunele de calitate superioară, cel de calitate medie și cel de calitate inferioară de clasă A și B, în temeiul clasificării stabilite de Comisia economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite din cadrul sistemului internațional de codificare a cărbunelui; a se vedea articolul 2 litera (a) din Regulamentul privind industria cărbunelui. Cărbunele de calitate inferioară de clasă C este exclus din sfera de aplicare a acestuia. Țările producătoare de cărbune reglementate de Regulamentul privind industria cărbunelui sunt Bulgaria, Republica Cehă, Germania, Ungaria, Italia, Polonia, România, Slovenia, Slovacia, Spania și Regatul Unit.

## **2.1. Prezentare generală a modului de utilizare a ajutorului de stat acordat industriei cărbunelui și rezultatele procesului de restructurare**

### **2.1.1 Ajutor de exploatare și ajutor pentru investiții [articolul 5 alineatul (2) și articolul 5 alineatul (3) din Regulamentul privind industria cărbunelui]**

Se disting trei grupe de state membre: cele care au încetat acordarea de subvenții în favoarea minelor aflate în exploatare (Republica Cehă, Franța, Italia), cele care acordă ajutor pentru investiții (Polonia, Slovacia, Regatul Unit) și cele care acordă ajutor de exploatare (Bulgaria, Germania, Ungaria, România, Slovenia, Spania).

#### **Încetarea totală a subvențiilor din domeniul cărbunelui**

*Franța* a închis ultima sa mină de cărbune în 2004. În 2006, Franța a autorizat o întreprindere privată, care nu va beneficia de nicio subvenție, să inițieze exploatarea minieră într-o nouă mină de cărbune la zi în zona *L'arc* (Gardanne). *Republica Cehă* a privatizat minele sale de cărbune deținute în trecut de stat, și a decis să nu mai acorde subvenții. Acest fenomen a condus la o reducere substanțială a producției și a ocupării forței de muncă în sectorul minier. Astăzi, întreprinderea minieră privatizată *OKD* este competitivă pe piața mondială. *Italia* are o mină de cărbune în exploatare în Sardinia, pentru care nu s-a notificat Comisiei<sup>9</sup> niciun ajutor de stat.

În aceste trei țări, procesul de restructurare s-a încheiat.

#### **Ajutor pentru investiții [articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul privind industria cărbunelui]**

*Regatul Unit, Polonia și Slovacia* și-au redus subvențiile acordate în favoarea investițiilor vizate la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul privind industria cărbunelui. Regatul Unit și Slovacia și-au privatizat toate minele deținute în trecut de stat. În Polonia, procesul de privatizare este în curs de desfășurare. Tabelul 1 [a se vedea SEC (2007) 602] prezintă suma totală a ajutorului pentru investiții autorizat de către Comisie.

Procesul de restructurare al industriei miniere s-a încheiat în aceste țări, ceea ce înseamnă că toate minele care se aflau departe de pragul de rentabilitate au dispărut de pe piață. Aceste state membre au decis totuși că, în cadrul strategiei lor energetice globale, doresc să mențină în activitate acele mine de cărbune care prezintă anumite perspective de viabilitate fără a necesita un ajutor de exploatare.

#### **Ajutor de exploatare [articolul 5 alineatul (3) din Regulamentul privind industria cărbunelui]**

*Bulgaria, Germania, Ungaria, România și Spania* au decis să mențină sistemele de ajutor de exploatare. Industriile miniere naționale ale acestor țări au puține șanse de a supraviețui fără un asemenea ajutor de exploatare. Reușita procesului de restructurare pare a fi limitată, deoarece costurile de producție nu s-au redus decât într-o mică măsură, sau au crescut<sup>10</sup>. În

---

<sup>9</sup> Cu toate acestea, Comisia investighează în prezent o plângere, conform căreia Italia ar acorda ajutor de stat minei în cauză.

<sup>10</sup> A se vedea Decizia N 552/2005 privind ajutoarele de stat acordate industriei cărbunelui din Germania în anul 2006.

aceste țări, se pare că progresele susceptibile de a fi realizate pe planul eficienței în industria minieră și-au atins limitele. Costurile de producție rămân extrem de ridicate față de prețurile la cărbune de pe piața mondială [tabelul 2 bazat pe cifrele statistice din 2006<sup>11</sup> - a se vedea SEC (2007) 602].

Prețul mediu la cărbunele importat a fost de 60 € pe tonă echivalent cărbune în cea de-a doua jumătate a anului 2005<sup>12</sup>, ceea ce reprezintă mai puțin de jumătate din costul mediu de producție în Spania, Germania și Ungaria. În consecință, aceste mine nu sunt competitive din punct de vedere structural pe piața mondială. Tabelul 3 [a se vedea SEC (2007) 602] prezintă suma totală a ajutorului de exploatare autorizat de către Comisie. În Spania, energia electrică produsă cu ajutorul acestui tip de cărbune reprezintă 4% din totalul producției de energie electrică; în Germania procentul reprezintă 10%, iar în Ungaria 0,1%.

În prezent, Ungaria prevede suprimarea ajutorului de exploatare în 2014. Germania are intenția de a face același lucru în 2018.

### **2.1.2 Ajutor pentru închidere (articolul 4 din Regulamentul privind industria cărbunelui) și ajutor pentru „pasivele preluate” (articolul 7 din Regulamentul privind industria cărbunelui)**

Regulamentul privind industria cărbunelui prevede două instrumente diferite care vizează facilitarea închiderii minelor necompetitive pe piața mondială: ajutor pentru închidere destinat să acopere pierderile înregistrate de exploatarea miniere până la data închiderii, precum și ajutor pentru pasivele preluate destinat să acopere anumite categorii de pasive sociale și de mediu care rezultă din activitatea minieră<sup>13</sup>.

#### **Ajutor pentru închidere (articolul 4 din Regulamentul privind industria cărbunelui)**

Minele nerentabile s-au închis în toate statele membre producătoare de cărbune, cu excepția Italiei. *Germania, Spania și Franța* au acordat ajutor pentru închidere, în temeiul articolului 4 din Regulamentul privind industria cărbunelui pentru a atenua consecințele sociale ale închiderii minelor. Valoarea ajutorului acordat este prezentată în tabelul 4 [a se vedea SEC (2007) 602]. În perioada 2003-2006, Franța a închis două mine, Germania de asemenea, Spania a închis opt unități de producție și s-a angajat să închidă alte nouă mine până la sfârșitul anului 2007<sup>14</sup>.

S-au închis mine și în alte state membre în această perioadă. Ungaria a închis două mine, Slovacia una singură, iar Polonia a închis trei mine. Aceste închideri au avut loc fără a implica plata unui ajutor pentru închidere.

---

<sup>11</sup> Bulgaria și România au obligația de a informa Comisia în legătură cu planurile lor de acces la rezervele de cărbune până cel târziu la 30 aprilie 2007. Comisia a primit notificarea planului din partea României în termenul limită prevăzut, plan pe care îl evaluează.

<sup>12</sup> A se vedea raportul Comisiei, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 405/2003 al Consiliului din 27 februarie 2003 privind monitorizarea comunitară a importurilor de huiță originară din țări terțe, care poate fi consultat la adresa:  
[http://ec.europa.eu/energy/coal/market\\_pricing/doc/price\\_post\\_2002/hard\\_coal\\_electricity\\_semester\\_2005\\_2\\_eur25.pdf](http://ec.europa.eu/energy/coal/market_pricing/doc/price_post_2002/hard_coal_electricity_semester_2005_2_eur25.pdf).

<sup>13</sup> Anexa la Regulamentul privind industria cărbunelui.

<sup>14</sup> În prezent, Comisia verifică dacă acest angajament a fost respectat.

## **Ajutor pentru pasivele preluate (articolul 7 din Regulamentul privind industria cărbunelui)**

În *Republica Cehă* și în *Franța*, statul continuă să acorde subvenții pentru pasivele sociale și de mediu preluate din trecut. Cu toate acestea, întreprinderile miniere care se află încă în exploatare nu par a beneficia de aceste plăți<sup>15</sup>.

Celelalte state membre, cu excepția Ungariei și Italiei, au preluat, într-o oarecare măsură, costurile sociale și de mediu preluate din trecut, nu numai pentru minele închise, ci și pentru cele care sunt încă în exploatare<sup>16</sup>. Tabelul 5 [a se vedea SEC (2007) 602] prezintă valorile totale ale ajutorului autorizat de Comisie pentru pasivele preluate.

### **2.1.3 Evoluția producției miniere și a ocupării forței de muncă**

În UE 25, producția minieră globală și ocuparea la nivel global a forței de muncă din sectorul minier au cunoscut un regres în perioada 2003-2006. Evoluția este prezentată pentru fiecare țară în tabelul 6 [producția minieră anuală între 1998 și 2004, ilustrată în documentul SEC (2007) 602] și în tabelul 7 din același document (locuri de muncă în sectorul minier în 2004).

## **2.2 Rolul surselor de energie indigene în contextul amestecului energiilor utilizate în întreaga UE și impactul subvențiilor pentru industria carboniferă pe piața internă a energiei**

### **2.2.1 Rolul surselor de energie indigene în contextul amestecului energetic al UE**

Consumul de energie primară indică un model general al diversității în ceea ce privește combustibilii utilizați. Combustibilul primar cel mai semnificativ pentru majoritatea statelor membre este petrolul, urmat în clasament de gazul natural. Acest lucru este prezentat în graficul 1 [a se vedea SEC (2007) 602].

Utilizarea combustibililor fosili indigeni diferă mult de la un stat membru la altul, în funcție de condițiile geologice și de gradul de exploatare a resurselor. În afară de cărbune, există o producție de gaz (Danemarca, Franța, Germania, Ungaria, Țările de Jos, Regatul Unit), de petrol (Republica Cehă, Germania, Ungaria, Regatul Unit), de șist bituminos (Estonia) și de turbă (în mai multe state membre, folosită, în special, în Irlanda și Finlanda).

În ceea ce privește producția de energie electrică, majoritatea statelor membre utilizează o gamă variată de combustibili în cadrul procesului de producție de energie electrică. În timp ce acest amestec specific de combustibili variază de la o țară la alta, se constată o dependență semnificativă față de cărbune, gaz, energie nucleară și hidroelectrică [a se vedea graficul 2, SEC (2007) 602]. Cărbunele joacă un rol predominant în amestecul de combustibili,

---

<sup>15</sup> Regulile privind ajutorul de stat nu garantează existența unei practici coerente a tratamentului acestor plăți. În ceea ce privește Republica Cehă, Comisia a autorizat acordarea de ajutor de stat pentru pasivele din domeniul mediului (cauza CZ 45 și 110/2004). Aceasta a hotărât deschiderea unei anchete de tip *ex officio* cu privire la ajutoarele de stat pentru pasivele sociale preluate din trecut. Această cauză se află, în prezent, în curs de desfășurare.

<sup>16</sup> Acestea au fost aprobate prin Deciziile Comisiei N 574/2004 (Polonia), N 27 și 53/2005, N 419/2005, N 168/2005, NN 9/2006 și N 387/2006 (Slovacia), N 421/2003 și N 321/2004 (Franța), N 746 și N 474/2002, N 493/2003, N 320/2004, N 497/2004, N 552/2005 (Germania), N 20/2003 (Regatul Unit) C 14/2004 (Spania), și, înainte de aderare, de către autoritatea națională a Sloveniei competentă în materie de concurență.

reprezentând 30% din producția de energie electrică. O treime din această energie electrică<sup>17</sup> este produsă cu ajutorul cărbunelui de calitate inferioară de clasă C (*ortolignit*), care nu este eligibil pentru a beneficia de ajutor de stat în temeiul Regulamentului privind industria cărbunelui. O altă treime este produsă cu ajutorul cărbunelui indigen, care este eligibil pentru a beneficia de ajutor de stat în temeiul Regulamentului privind industria cărbunelui. Ultima treime este produsă cu ajutorul cărbunelui importat. Se acordă ajutor de stat atât de exploatare, cât și pentru investiții în temeiul Regulamentului privind industria cărbunelui pentru circa 45% din cărbunele indigen. Altfel spus, cărbunele indigen subvenționat este folosit în calitate de combustibil pentru 4,5% din producția de energie electrică a UE.

După cum se poate observa în graficul 3 [a se vedea SEC (2007) 602], utilizarea surselor indigene de energie regenerabilă a crescut în decursul ultimilor ani în UE 25. Sursele de energie regenerabile reprezintă astăzi circa 6% din consumul total de energie, și circa 16% din consumul total de energie electrică. Se prevede o nouă creștere, dat fiind faptul că statele membre au adoptat obiectivele privind producția de energie electrică din surse de energie regenerabile în conformitate cu Directiva 2001/77/CE privind promovarea electricității produse din surse de energie regenerabile pe piața internă a electricității<sup>18</sup>. Comisia a adoptat la 10 ianuarie 2007 o „Foaie de parcurs pentru energia regenerabilă”<sup>19</sup>, în care propune constituirea unui obiectiv obligatoriu care stabilește că, până în anul 2020, energiile regenerabile trebuie să atingă 20% din consumul de energie al UE. Acest obiectiv a fost aprobat de Consiliul European, cu ocazia reuniunii sale din 8-9 martie 2007.

### 2.2.2 Impactul subvențiilor pentru cărbune pe piața internă

Ajutorul de stat acordat industriei cărbunelui poate influența trei piețe diferite ale produselor: piața cărbunelui, piața oțelului și piața energiei electrice. Acordarea acestui ajutor are, de asemenea, repercusiuni asupra sectorului utilajelor miniere și asupra sectorului ecotehnologiilor.

#### Impactul asupra pieței cărbunelui

Cărbunele există sub formă de cărbune de calitate foarte diferită. Prețurile plătite și modalitățile posibile de utilizare variază în funcție de calitate. În consecință, va fi probabil necesar ca, din punctul de vedere al concurenței, să se distingă mai multe piețe ale produselor pentru cărbune<sup>20</sup>. De asemenea, este posibil ca și dimensiunea geografică a acestor piețe ale produselor să varieze, deoarece cărbunele de calitate superioară și medie poate fi transportat cu ușurință și comercializat la scară mondială, în timp ce pentru cărbunele de calitate inferioară, Comisia a estimat că există anumite limite din punct de vedere geografic impuse pieței produselor de costurile de transport<sup>21</sup>.

---

<sup>17</sup> Aceasta reprezintă 10% din producția globală de energie electrică.

<sup>18</sup> JO L 283, 27 octombrie 2001, p. 33.

<sup>19</sup> COM(2006) 848 final.

<sup>20</sup> În cauza IV M.402 PowerGen/NRG Energy/Morrison Knudsen/Mibrag, Comisia a concluzionat că există o piață a produselor separată în ceea ce privește cărbunele brun; a se vedea [http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/decisions/m402\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/decisions/m402_en.pdf)

<sup>21</sup> În cauza IV M.402, Comisia a considerat că piața geografică pentru cărbunele brun era una regională (în cazul de față: Germania de Est). În Decizia N 597/2004 *Lignit Hodonín s.r.o.* privind ajutoarele de stat, Comisia a considerat că există un comerț transfrontalier cu ortolignit, deși numai între țări învecinate și pe distanțe scurte. În consecință, piața geografică ar putea fi, în anumite cazuri, o regiune care cuprinde teritoriile a două sau mai multe state membre.

Ajutorul de stat acordat industriei cărbunului are un impact asupra piețelor cărbunului, deoarece menține în viață întreprinderi și mine care, în caz contrar, ar trebui închise. Cu toate acestea, denaturarea pieței din interiorul UE pare a fi limitată de faptul că cea mai mare parte a cărbunului subvenționat reglementat de Regulamentul privind industria cărbunului se consumă pe piața națională. În afară de Polonia și, într-o mai mică măsură, de Republica Cehă, nicio țară nu exportă cărbune. Acest lucru relevă faptul că există o foarte slabă concurență directă între cărbunele produs în diferitele state membre<sup>22</sup>. Consultările efectuate de Comisie pentru pregătirea prezentului raport confirmă această analiză.

În ceea ce privește cărbunele de calitate inferioară, impactul ajutorului de stat pare a fi redus de faptul că pentru acest tip de cărbune costurile de transport sunt ridicate, și că există doar o slabă concurență între mine, deoarece majoritatea producției este utilizată în centralele electrice din apropiere<sup>23</sup>.

### **Impactul asupra pieței energiei electrice**

Pentru a se evita repercusiunile pe care ar putea să le aibă ajutorul de stat pentru industria cărbunului asupra pieței energiei electrice, Regulamentul privind industria cărbunului prevede o clauză de salvagardare la articolul 4 litera (e).

Cu toate acestea, replica dată de trei ONG-uri de mediu<sup>24</sup> consultării organizate de Comisie implică faptul că subvențiile pentru cărbune au denaturat piața producției de energie electrică în favoarea cărbunului. Potrivit acestora, *„sectorul energiei este încă departe de a oferi condiții echitabile de concurență pentru toate sursele de aprovizionare. Opțiunile în favoarea energiilor poluante, cum ar fi cărbunele și energia nucleară, au beneficiat de ajutor din partea statului timp de multe decenii, deseori pe piețe extrem de bine protejate și monopoliste”*.

Un studiu realizat de *Europe Economics* pentru Comisie a analizat în detaliu acest aspect, și a conchis că ajutorul de stat acordat industriei cărbunului nu influențează decât originea cărbunului, altfel spus decizia de a cumpăra cărbune din producția națională sau cărbune importat. Studiul nu conține nicio indicație, conform căreia ajutorul de stat acordat industriei cărbunului ar influența amestecul global de combustibili, și anume partea pe care o ocupă cărbunele în producția de energie electrică. Replica dată de EURELECTRIC în cadrul consultărilor părților interesate sprijină această poziție.

Comisia estimează că aplicarea combinată a articolului 4 literele (c) și (e) din regulament ar trebui să permită excluderea faptului ca subvențiile pentru cărbune să aibă un impact asupra pieței energiei electrice<sup>25</sup>.

Cu toate acestea, Comisia observă că ajutorul de stat pentru industria cărbunului poate avea un impact asupra pieței interne de energie electrică, în special în ceea ce privește deciziile în materie de investiții în favoarea unor noi centrale electrice pe bază de cărbune. În cazul în care investitorul poate fi asigurat că ajutorul de stat va permite minelor autohtone să producă în viitorul apropiat cărbune, acesta va construi o nouă centrală electrică în apropierea minei

---

<sup>22</sup> Singurul fapt care indică existența unei asemenea concurențe se referă la Germania, care a înlocuit o parte a producției sale indigene cu importuri originare din Polonia și Republica Cehă.

<sup>23</sup> A se vedea IV M.402 și N 597/2004 *Lignit Hodonin s.r.o.*

<sup>24</sup> Biroul European de Mediu, Climate Action Network și Greenpeace.

<sup>25</sup> În acest sens, a se vedea, de asemenea, punctul 2.3.1 de mai jos.



pentru a reduce costurile de transport. În schimb, în cazul în care nu se asigură menținerea ajutorului pentru producția indigenă necompetitivă, centrala electrică ar putea fi construită în apropierea unei căi navigabile interioare pentru a reduce costurile de transport privind cărbunele importat.

### **Impactul asupra pieței producției de cocs și oțel**

Clauza de salvagardare prevăzută la articolul 4 litera (e) din regulament se aplică, de asemenea, piețelor producției de cocs și oțel. Nici părțile interesate și nici statele membre nu au făcut observații privind eventualele denaturări ale concurenței pe aceste piețe.

### **2.3 Probleme cu care s-a confruntat Comisia referitoare la aplicarea Regulamentului privind industria cărbunelui**

În aplicarea normelor actuale privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui, Comisia s-a confruntat cu cinci mari probleme: controlul criteriului privind „nedenaturarea prețului” [articolul 4 litera (c) din Regulamentul privind industria cărbunelui], distincția dintre cărbunele reglementat de regulament și cel nereglementat de regulament, reducerea costurilor de producție, controlul categoriilor de ajutor pentru pasivele preluate, menționate în anexa Regulamentului privind industria cărbunelui și controlul închiderii minelor.

#### **2.3.1 Controlul vizând aplicarea corectă a articolului 4 litera (c) din Regulamentul privind industria cărbunelui**

Articolul 4 litera (c) din Regulamentul privind industria cărbunelui prevede că „*cuantumul ajutorului pe tonă echivalent cărbune nu poate face ca prețurile la livrare pentru cărbunele comunitar să fie inferioare celor pentru cărbunele de o calitate similară din țări terțe*”. Este dificil să se verifice, în special în următoarele două situații, dacă acest articol a fost respectat:

**Întreprinderi miniere și energetice integrate.** În mai multe state membre<sup>26</sup>, minele de cărbune și centralele electrice fac parte dintr-o singură întreprindere integrată. În acest caz, prețul cărbunelui este stabilit ca element dintr-o tranzacție internă a întreprinderii, ceea ce, prin natura sa, îngreunează controlul din exterior. Comisia a abordat acest aspect, în măsura în care a fost posibil, efectuând analize aprofundate ale cazurilor individuale în cauză.

**Absența unui preț pe piața mondială.** Cărbunele de calitate inferioară nu este cotate pe piața mondială, deoarece nu există aproape deloc schimburi comerciale în ceea ce privește acest tip de cărbune: după cum s-a explicat mai înainte, datorită costurilor de transport ridicate și valorii calorifice scăzute, cărbunele de calitate inferioară trebuie să fie consumat în apropierea geografică a locului în care a fost produs. În aceste cazuri, Comisia a verificat dacă metodele de calcul al prețului păreau rezonabile și dacă nu conduceau la o denaturare a concurenței pe piața producției de energie electrică<sup>27</sup>.

#### **2.3.2 Distincția dintre cărbunele reglementat și cel nereglementat de regulament**

În conformitate cu articolul 2 litera (a) din Regulamentul privind industria cărbunelui, numai cărbunele de calitate superioară, medie și inferioară de clasă A și B, în temeiul sistemului

---

<sup>26</sup> De exemplu: Germania, Polonia, Spania și Ungaria.

<sup>27</sup> A se vedea Decizia N 92/2005 privind ajutorul de stat acordat industriei cărbunelui din Ungaria și Decizia N 320/2004 privind ajutorul de stat acordat industriei cărbunelui din Germania.

internațional de codificare pentru cărbune stabilit de Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite este reglementat de regulament, în timp ce cărbunele de calitate inferioară de clasă C și alți combustibili solizi indigeni, cum ar fi șistul bituminos, nisipurile bituminoase și turba nu sunt reglementate de regulament. În consecință, pentru toți acești combustibili enumerați mai înainte, se aplică normele generale în materie de ajutor de stat.

În ceea ce privește statele membre ale CECO, Comisia a stabilit calitatea cărbunelui în cadrul comunicării sale din 11 octombrie 1986<sup>28</sup> privind interpretarea noțiunilor de „cărbune” și „lignit” menționate în anexa I la Tratatul CECO. În ceea ce privește Regulamentul privind industria cărbunelui, s-a estimat că distincția dintre cărbune și lignit corespundea noii diferențieri dintre cărbunele de calitate inferioară de clasă B și cel de clasă C. Pentru statele membre ale CE care nu erau și membre ale CECO, Comisia – în cadrul practicii sale decizionale – a acceptat rezultatele analizelor geologice efectuate de laboratoare acreditate ale statelor membre și a stabilit că minele *Márkushegy* din Ungaria și *Bana Dolina* și *Hornonitrianske bane Prievicza* din Slovacia produc cărbune de calitate inferioară de clasă B, în timp ce mina „*Lignit Hodonín*” din Republica Cehă produce cărbune de calitate inferioară de clasă C<sup>29</sup>.

### 2.3.3 Reducerea costurilor de producție

Decizia de stabilire a unor reguli comunitare cu privire la acordarea ajutorului de stat în industria cărbunelui prevedea ca orice mină care beneficiază de ajutor de exploatare să indice o „*tendință orientată spre reducerea costurilor de producție*”. Această condiție nu a fost preluată de Regulamentul privind industria cărbunelui. În Decizia sa N 552/2005 *referitoare la ajutorul de stat pentru industria cărbunelui din Germania pentru anul 2006*, Comisia s-a confruntat cu întrebarea dacă, în temeiul regulamentului, trebuia să autorizeze acordarea de ajutor de exploatare, independent de evoluția costurilor de producție, altfel spus chiar și atunci când costurile de producție cresc. Aceasta a conchis că, în principiu, întreprinderile care solicită un ajutor de stat în temeiul articolului 5 alineatul (3) din Regulamentul privind industria cărbunelui trebuie să urmeze o cale care să conducă la reducerea costurilor lor de producție.

### 2.3.4 Aplicarea categoriilor din anexă

Anexa la regulament stabilește categoriile pentru care se poate autoriza acordarea unui ajutor de stat în favoarea pasivelor preluate din trecut. *Costurile care pot beneficia de un ajutor în temeiul anexei la Regulamentul privind industria cărbunelui nu au, uneori, niciun fel de legătură sau au numai o legătură indirectă cu restructurarea industriei cărbunelui. În plus, anumite categorii sunt extrem de vagi<sup>30</sup>. În consecință, efectul pe care acest lucru îl poate avea este autorizarea acordării unui ajutor care să acopere costurile întreprinderilor vizate fără a le incita să continue restructurarea. În acest sens, trebuie remarcat că, spre deosebire de ajutorul prevăzut la articolele 4 și 5, cel prevăzut la articolul 7 nu este plafonat și nu trebuie să fie descrescător.*

---

<sup>28</sup> JO C 254, 11 octombrie 1986, p. 2.

<sup>29</sup> A se vedea Decizia N 92/2005 *privind ajutorul de stat acordat industriei cărbunelui din Ungaria*, pentru Ungaria; a se vedea Decizia N 27 și N 53/2005 *privind ajutorul de stat acordat industriei cărbunelui din Slovacia*, și Decizia NN 9/2006 *privind ajutorul de stat acordat minei de cărbune de la Bana Dolina*, pentru Slovacia; a se vedea Decizia N N 597/2004 *Lignit Hodonín s.r.o.*, pentru Republica Cehă.

<sup>30</sup> De exemplu, categoria 1 litera (f) permite rambursarea, de către stat, a oricăror „*costuri reziduale ce decurg din dispoziții administrative, legale sau fiscale*”.

### 2.3.5 Controlul închiderilor de mine

Comisia s-a confruntat cu problema potrivit căreia Spania nu și-a respectat angajamentul de a închide minele care au beneficiat de un ajutor pentru închidere în temeiul articolului 4 din Regulamentul privind industria cărbunelui. În Decizia sa C 14/04 *privind planul de restructurare a industriei cărbunelui din Spania și ajutorul de stat pentru anii 2003-2005*, Comisia a explicat în detaliu aceste chestiuni<sup>31</sup>. Comisia va continua să urmărească îndeaproape această situație.

## 3. NECESITATEA DE A MODIFICA REGULAMENTUL PRIVIND INDUSTRIA CĂRBUNELUI

În conformitate cu articolul 13 alineatul (1) și considerentele 9 și 23 din Regulamentul privind industria cărbunelui, Comisia urmează să evalueze dacă dezvoltarea pieței cărbunelui și/sau consecințele industriei miniere la nivel social și regional necesită efectuarea unor modificări ale Regulamentului privind industria cărbunelui începând cu 1 ianuarie 2008.

### 3.1 Schimbări pe piața cărbunelui și securitatea energetică globală

În perioada 2003-2006, prețul cărbunelui pe piața mondială<sup>32</sup> a fluctuat în mod considerabil. Cu toate acestea, a fost mai stabil decât prețul petrolului și al gazului natural. Aceste schimbări de prețuri se explică printr-o creștere puternică a cererii de cărbune, corelată cu capacități de producție restrânse ale minelor de cărbune și cu capacități de transport limitate. Creșterea cererii se datora, în principal, cererii ridicate de cărbune din China și India. În plus, prețurile ridicate ale gazului natural au făcut ca centralele electrice pe cărbune să fie mai competitive decât înainte, ceea ce a putut contribui, de asemenea, la creșterea cererii.

Limitele capacităților de producție și de transport se datorează faptului că investițiile în noile capacități de extracție minieră și de transport necesită o perioadă de demarare de cel puțin un an. Prin urmare, adaptările la schimbările din structura cererii sunt relativ lente.

În plus, securitatea aprovizionării cu energie în Uniunea Europeană a fost plasată pe primul loc al priorităților în agendă, ca urmare a diferendului dintre Rusia și Ucraina privind gazul la începutul anului 2006, precum și a diferendului dintre Rusia și Republica Belarus privind petrolul la începutul anului 2007. În linii generale, este evident că nivelul de sensibilizare privind importanța securității energetice a crescut în 2007 față de 2003. Cu toate acestea, problemele se referă, în principal, la petrol și la gazul natural. În ceea ce privește cărbunele, piața mondială pare să funcționeze în mod eficient, după cum o dovedește creșterea producției de cărbune venind în întâmpinarea cererii tot mai ridicate a Indiei și a Chinei. Securitatea importurilor europene de cărbune nu este foarte diferită de cea din 2003.

Schimbările de pe piața mondială a cărbunelui sunt importante pentru viabilitatea economică a minelor europene de cărbune. Multe mine din Republica Cehă, Polonia, Regatul Unit și Italia sunt rentabile în condițiile prețurilor relativ ridicate ale cărbunelui observate începând din 2005, însă aceste mine nu ar putea supraviețui în cazul în care s-ar produce o scădere a prețurilor la cărbune până la nivelul observat la începutul secolului.

---

<sup>31</sup> A se vedea Decizia C 14/04 privind planul de restructurare a industriei cărbunelui din Spania și ajutorul de stat pentru anii 2003-2005.

<sup>32</sup> Există o piață mondială numai pentru cărbunele de calitate superioară și medie; cărbunele de calitate inferioară este utilizat întotdeauna în apropierea locului în care a fost produs.

### 3.2 Consecințe sociale și regionale ale industriei miniere

Niciunul din răspunsurile primite din partea părților interesate sau a statelor membre nu arată că s-ar fi produs schimbări importante în ceea ce privește aspectele sociale și regionale legate de industria minieră. Cu toate acestea, Germania, Spania și mai multe părți implicate care au răspuns consultării propun prelungirea până în 2010 a ajutorului de stat pentru reducerea activității în temeiul articolului 4 din regulament. Acestea exprimă temeri că, în caz contrar, reducerea capacității de producție ar putea fi mai dificilă.

Comisia a aprobat deja planurile de acces la rezervele de cărbune, precum și planurile de închidere a minelor pentru toate statele membre, cu excepția Spaniei și a României, în cazul căreia examinarea notificărilor se află în curs de desfășurare, până în 2010<sup>33</sup>. Pentru aceste aprobări, faptul că articolul 4 stabilește termenul limită pentru ajutoare în anul 2008 nu a cauzat probleme deosebite. Pe lângă închiderile minelor menționate la punctul 2.1.2 de mai sus, Germania prevede închiderea a altor două mine până în 2010, iar Slovacia prevede închiderea unei alte mine până în 2007. În prezent, planurile Spaniei privind închiderile unor mine sunt examinate de către Comisie. Spre deosebire de ceea ce prezintă răspunsurile menționate mai sus, examinarea acestor închideri de mine de către Comisie nu a indicat necesitatea de a prelungi durata de aplicare a articolului 4, deoarece toate ajutoarele de stat necesare pentru efectuarea acestor închideri ar putea fi aprobate în temeiul articolelor 5 și 7 din Regulamentul privind industria cărbunelui.

În plus, consecințele practice ale unei astfel de modificări pentru perioada 2008-2010 ar fi foarte limitate. Comisia a aprobat deja planurile de acces la rezervele de cărbune pentru Germania, Ungaria, Polonia, Regatul Unit și Slovacia. Planul pentru Spania și pentru România se află, în prezent, în curs de evaluare. Aceste țări reprezintă cea mai mare parte a tuturor ajutoarelor de stat acordate industriei cărbunelui. Pentru a impune orice schimbare ajutorului de stat prevăzut în aceste planuri, Comisia ar trebui să propună acestor state membre măsuri corespunzătoare în conformitate cu articolul 17 și ca urmare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE<sup>34</sup>. Acest lucru ar necesita o mobilizare considerabilă a unor resurse administrative atât din partea Comisiei, cât și din partea statelor membre vizate.

### 3.3 Concluzie

Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că nu este necesar să propună modificări ale Regulamentului privind industria cărbunelui. Comisia invită Parlamentul, Consiliul, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și toate părțile interesate să își prezinte punctele de vedere asupra acestui raport.

---

<sup>33</sup> Bulgaria nu a notificat planul său de acces la rezervele de cărbune și închiderile minelor.

<sup>34</sup> JO L 83, 27 martie 1999, p. 1.